СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 23-го ЧЕРВНЯ 1949.

No. 144. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 23, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи“: BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ДЖАНСОН ЗА ДАЛЕКОСЯЖНУ ВІЙСЬКОВУ ГОТОВІСТЬ

Вашингтон, 21. червня. — Секретар оборони Луїс Джансон заявив, що для самозбереження Злучених Держав проти нестримної ворожнечі і конспірації Совєтів потрібна нам далекосяжна військова готовість. Це сказав він у промові на закінчення шкільного року Красної Воєнної Колегії у приявності президента Трумана. Підчас читання наперед приготованої промови Джансон залишив текст, а сказав незалежно, що програма розбудови воєнної фльоти буде поширена і обійме змодернізовання двох літаконосців коштом $80,000,000. — Президент Труман слухав пильно промови секретаря оборони, а з ним і інші члени кабінету, начальники спільного генерального штабу й гурт високих офіцирів та урядовців. Джансон у своїй промові розширив американську закордонну політику, коли сказав, що Злучені Держави мусять бути готові кожної хвилини до стримання „агресії через зраду“ або насилля. Він теж пояснив, що таку політику мусить вести наша країна з огляду на становище й „непоправні байки“ Совєтського Союзу. Щоб бути готовим під військовим оглядом, треба ще цілкового обєднання всіх збройних ділянок, пригадував Джансон.

ЗВІТ КОНГРЕСМЕНА З НАРАД МОРАЛЬНОГО ОЗБРОЄННЯ.

Конгресмен Принс Г. Престон, голова пятичленної комісії, яка їздила з дорученням нижчої палати на Світову Конференцію Морального Озброєння в Ко-Сір-Монтре у Швайцарії, склав палаті звіт зі спостережень. Він сказав, що цей рух є ділковитим противенством комунізму в Европі. Комісія ствердила, що цей рух захоплює людей своєю щирістю і присяжнює до себе навіть далеку Японію, звідки приїхала була окрема делегація за дозволом ген. МекАртура. Престон схарактеризував комунізм, як голу безбожницько - матеріялістичну доктрину, цілком противну християнству яка є впертим пістряком в ділянці людських відносин.“

КОНГРЕС ПЕРЕПРАЦЬОВАНИЙ.

Теперішня сесія конгресу має тільки справ до полагодження, що, на думку демократичного сенатського провідника Скота В. Лукаса, він не зможе поїхати на вакації. Причиною цього є деякі спірні справи, які забирають багато часу. Такою є новий робітничий законопроект на місце Акту Тефта, а теж до деякої міри Атлантійський Пакт, з яким злучена допомога на озброєння Европи. Теж підвищення мінімальної платні з 40 на 75 центів займе багато часу.

А. Ф. П. ЗА ПЕРЕБРАННЯ ПІДПРИЄМСТВ УРЯДОМ НА ВИПАДОК КРАЙНЬОЇ ПОТРЕБИ.

Вашингтон. — Провідники двопартійної сенатської групи, яка схиляється до засадничого вирішення питання страйків дорогою компромісу, дістали підтримку від Американської Федерації Праці в справі перебрання урядом підприємств на випадок крайньої потреби підчас страйку.

КОМУНІСТИ ЦЕ „БУДІВНИЧІ ДЕМОКРАТІЇ“ — НА РОЗПРАВІ В СУДІ.

Ню Йорк. — Після того, як суддя Гаролд Р. Медіна рішив післати до тюрми аж до кінця процесу вже четвертого підсудного, а це Гілберта Гріна, комуністичного боса стейту Іллиной, за непослух судові, слідно було на розправі у вівторок успокоєння умів як серед підсудних, так і серед оборонців. Ще тільки одному адвокатові пригадав суддя, що не можна ставити збірні питання, по кільканадцять нараз, тільки кожне окремо. При цій нагоді суддя сказав, що адвокати повинні це знати з часів правничих студій, а не вчитися в суді. — Підсудний Грін був дальше свідком у своїй справі. Він усіми силами намагався доказати, що американські комуністи уважають свою програму й конституцію незалежно від Москви і що вони є будівничими справжньої демократії в Америці і признають засаду панування більшости. Він сказав, що його партія залишила ще в 1937 р. агітацію за „революційний уряд робітників“, а перейшла до навчання засадничого Марксистсько - Сталінського соціялізму.

ДЖУДІТ КОПЛОН РОМАНТИЧНА ДІВЧИНА.

Вашінгтон. — Після того, як Джудит Коплон, обвинувачена в шпигунських затіях на користь Совєтів, виявила на своїм переслуханні як свідка, що вона зустрічала совєтського інженера Валентина Губічева тільки як свого милого, прокуратор почав ставити свої запити в справі її романтичного настрою до Губічева. Він запитався Джудити, чи то неправда, що вона в тому самому часі, коли їздила на зустрічі з Губічевом, перебувала сам-насам в готелях у Балтиморі і Філаделфії з адвокатом департаменту справедливости і була записана на списку гостей як „пані Шапіро“, жінка адвоката. Джудита признала, що так було, тільки заперечила, наче б вона мала з ним любовні зносини.

ПЕГЛЕР СВІДКОМ В СПРАВІ ЮНІЙ.

Вестбрук Пеглер, який постійно вписує в стилю „вірте або не вірте“ речі проти юнійних провідників в різних щоденниках від цілих років, дістав візвання від робітничої підкомісії в палаті репрезентантів явитися на свідоцтво 7 липня. Пеглер часто демаскував інфілтрацію юній комуністами, одначе проти нього видвигають закид загонистости.

ГУБЕРНАТОР ФЛОРИДИ ЗАСТАВЛЯЄ СВОЄ АВТО ДЛЯ ДОПОМОГИ СТЕЙТОВІ.

Талагассі, столиця Флориди. — Губернатор Фулер Ворен заставив своє авто, марки Кадилак, за 3,000, щоб помогти у фінансових трудноцах стейту. Він теж відмовився приймати через три місяці свою платню, яка виносить по $1,000.

ЗАКОРДОННА ПОЛІТИКА АМЕРИКИ ВИПРАВДАНА

ЦЕ СТВЕРДЖУЄ ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН, ВИСЛУХАВШИ ЗВІТУ З НАРАД У ПАРИЖІ

Вашингтон, 21 червня. — Секретар стейту Дін Ачесон повернув у середу ранком з конференції міністрів закордонних справ Чотирьох Потуг у Парижі, а йому на зустріч вийшов президент Труман. Після півгодинної розмови секретаря з президентом, президент висловив своє вдоволіля з праці Ачесона, яку він схарактеризував як „добру роботу“ („вел дон“). Опісля видано комунікат, в якому зясовано коротко перебіг конференції в Парижі і стверджено, що закордонна політика Злучених Держав є правильна, бо вона була ведена спокійно і рішучо. У комунікаті стверджено, що зроблено поступ у підготові миру з Австрією, одначе не можна було довершити обєднання Німеччини, бо „Совєтська Росія намагалася повернутися до системи з Потсдаму, яку росіяни зробили непрактичною тим, що надуживали право вета“. Зате Західні союзники предявили конструктивну програму, одначе росіяни її відкинули. Не зважаючи на те, конференція залишила відвертий шлях для дальших переговорів.

Секретар Ачесон складе звіт з конференції окремо перед сенатською комісією закордонних справ, а окремо перед комісією нижчої палати.

ХОР УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НАЙБІЛЬШОЮ АТРАКЦІЄЮ НА ЮВІЛЕЮ ВИНИПЕГУ

Винипег, Канада. — Цілий тиждень, від 5 до 11 червня включно, місто Винипег святкувало свій 75-річний ювілей, але найбільшою маніфестацією свята треба вважати великий концерт всіх етнічних груп в міському парку, де зібралося коло 50,000 людей. Концерт відбувся в четвер 9 червня. Спільний хор українських організацій — мішаний і чоловічий — під диригентурою проф. Льва Туркевича не тільки започаткував концерт, але й був найкращою атракцією того дня в міському парку. Хор складався з поверх 200 осіб і заповнив цілу сценуплятформу, спеціяльно для цієї цілі збудовану. Прегарні народні одяги дівчат та хлопців насолоджували око й творили незабутню картину, якої не може створити ніяка інша національна група в Канаді. Крім хорових продукцій були теж виконані українські танці, а на останку пописувався незрівняний танцюрист - соліст Мирослав Лехів. Інструктором групових танків був Петро Гладун. Спільний хор і танцюристи виступали як українці від Комітету Українців Канади. Так їх проголошував голова концерту. — У пятницю 10-го червня відбувся в залі Інституту Просвіти виключно український концерт, програму якого виконав хор під диригентурою проф. Туркевича. — („Український Голос“).

БЕЛЬГІЯ ВШАНОВУЄ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ.

Брюсель, 22. червня. — В денному наказі до бельгійської армії, виданому вчора з нагоди річниці т. зв. Арденського бою в 1944 р., окремо відзначається цілий ряд американських з'єднань за їхню участь в тих боях.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЗ ЗАРАХОВАНИЙ ДО ПЕРШОРЯДНИХ У ВИНИПЕГУ

Підчас святкування 75-тої річниці міста Винипег відбулася 6 червня імпозантна парада удекорованих возів („флотс“), які образково представляли різні етнічні групи і їх вклад у розбудову Винипегу та західної Канади. Велику увагу звернув на себе гарно удекорований український віз у формі сільської хати зі соломяною стріхою. На переді хати стояла криниця. Були теж знаряддя, якими українські поселенці послугувались в початках свого життя в Канаді. На задній частині воза їхали дівчата в народних одягах з піснею на устах. Судді вибрали з багатьох возів 25, що їх вважали найкращими, а між тими, що дістали признання першорядности, був український віз.

У середу 8-го червня відбувся в театрі Плей Гавс концерт різних національних груп, на якім українці були найслабше запрезентовані. Концерт у Плейгавс був повторений в четвер ввечір і тоді дістали перемі щені особи свої признання. Між ними була Лідія Винниченко, українка. Українці закінчили святкування ювілею в суботу ввечір у залі Інституту Просвіта бенкетом і танцями. — („Український Голос“).

ТІТО ПРИПИНИВ ДОПОМОГУ ГРЕЦЬКИМ БОЛЬШЕВИКАМ

Копенгага, Данія, 22. червня. — З поінформованих дипломатичних джерел тут заявляють, що збунтований проти Москви уряд маршала Тіта в Югославії мав дати урядам Злучених Держав і Великої Британії запевнення, що він перервав всяку допомогу большевицьким партизанам в Греції. Здогади про таку зміну в політиці Югославії вже існували від деякого часу, але тепер їх вперше потверджено як наявний факт. При цьому стверджується, що в самій Югославії з пропагандивних причин цього не тільки не потверджується, але принагідно могли б навіть формально заперечити. Проте, це не змінює справи. З цим усім зв'язується всілякі можливости дальшого політичного розвитку на Балканах.

ІЗРАЇЛЬ ПРОТИ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЄРУСАЛИМУ.

Люзана, Швайцарія, 22-го червня. — Представник Ізраїля заявив вчора Палестинській Комісії Об'єднаних Націй, що його уряд „в жадних обставинах“ не погодиться на інтернаціоналізацію Єрусалиму.

Б. ОФІЦЕР АМЕРИКАНСЬКОЇ АРМІЇ ОДРУЖИВСЯ З НІМЕЦЬКОЮ ПРИНЦЕСОЮ.

Гечінґен, Німеччина, 22-го червня. — Тут відбулася вчора церемонія вінчання бувшого американського офіцера, Клайда Гарріса з Тексас, з внучкою колишнього німецького кайзера Вільгельма.

ЧЕСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПОГРОЖУЄ АРЕШТОМ АРХИЄПИСКОПА

Прага, 22 червня. — Чехословацький комуністичний премієр, Антонін Запотоцький, виголосив вчора по радіо своє „звернення до народу“ в справі теперішнього конфлікту між державою і Католицькою Церквою, обвинувачуючи архиєпископа Йозефа Берана, що він, мовляв, доручив священикам „брати участь в політичній акції проти республіки“, та заявляючи, що „закон і справедливість мусять бути застосовані проти бунтівників і провокаторів та тих, що закликають до безпорядків і неспокою“. Запотоцький виголосив свою промову безпосередньо після засідання уряду, що, виходило б, обговорював ці справи. Премієр намагався в подробицях „доказувати“ проти-державну роботу архиєпископа, що, мовляв, терором ексекомунікації заставляє до того теж інших єпископів, священиків і вірних. Чеська преса передала виступ премієра та забезпечила його широкими коментарями, в яких вичувається погроза безпосереднього арешту і суду архиєпископа Берана, якщо він не покориться комуністичній поліції та не віддасть Церкви на послуги большевицького режиму. В міжчасі комуністична преса вже подала імена около 1,500 на всіх 6,000 католицьких священиків, які мали б підтримувати зорганізовану урядом проти Церкви т. зв. „Католицьку Акцію“, що — як це вже виявлено — в багатьох випадках сталося не тільки без згоди, але і без відома самих заінтересованих священиків.

ЧЕХИ РОЗСТРІЛЯЛИ ГЕНЕРАЛА.

Прага, 22. червня. — Вчора тут видано офіціяльний комунікат про виконання вироку смерти, виданого державним судом на ген. Геліодора Піка, заступника шефа штабу чехословацької армії від закінчення війни аж до 1948 року. Генерала засуджено за „протидержавну роботу“, яка мала проявитися в його „праці проти чесько-совєтського союзу“, до чого долучено теж обвинувачення, що генерал, мовляв, служив інтересам західних потуг. Вирок смерти виконано, як Верховний Суд відкинув відклик від нього.

80,377 ПОЛЯГЛИХ АМЕРИКАНЦІВ ПЕРЕВЕЗЕНО З ЕВРОПИ ДО З.Д.

Париж, 22. червня. — Американські військові власті в столиці Франції проголосили, що досі перевезено з Европи до Злучених Держав тлінні останки усіх 80,377 американських вояків, що полягли на европейському континенті під час війни. Транспорт з тілами останніх ще 3,312 поляглих відчалив вчора з порту Шербург

ПІСЛЯ КОНФЕРЕНЦІЇ В ПАРИЖІ

ЗАКОРДОННИЙ ВІДГОМІН НА ВИСЛІД НАРАД ВЕЛИКОЇ ЧВІРКИ

Париж, 22. червня. — Проголошений спільною декларацією вислід одномісячних нарад міністрів закордонних справ Америки, Британії, Франції і Совєтів відбився широким відгомоном в цілому світі, а коментарі до цих нарад чергуються від найглибшого песимізму до найдійного оптимізму. Московська преса вважає вислід нарад перемогою совєтського „мирного наступу“, добачуючи в ній поліпшення післявоєнних міжнародних стосунків та можливість мирної розв'язки всіх спірних проблем на европейському терені. Очевидно, що заслугу за те все приписується совєтській дипломатії з одного боку, а совєтській „силі“ з другого. Подібно, хоча з іншої точки зору, насвітлив тільки що закінчену конференцію теж британський секретар закордонних справ, Ернест Бевин. Успіх конференції він добачує насамперед у факті, що вона „відкрила можливості співпраці“ між Совєтами і західними аліянтами. Бевин думає, що на конференції в Парижі „покладено підвалини, на яких ми тепер можемо і повинні будувати“. Американська преса, крім офіціяльних коментарів, вважає Паризьку конференцію черговим доказом правильности рішучої американської політики у відношенні до Совєтів. Совєтську „мирну офензиву“ вважається тут ще найменше виявом „доброї волі“ Совєтів, а радше конечністю, до якої большевиків заставив їх повний неуспіх позбутися американців з европейського континенту. В американських коментарях підкреслюється, що Совєти „інакше говорили б“, якби не політичні успіхи „Доктрини Трумана“, „Пляну Маршала“, Атлантійського та інших пактів. Багато надій покладає на вислід конференції в Парижі мала Австрія, сподіючись, що тепер вона вже таки справді вкоротці діждеться мирового договору та відновлення її суверенности. Інакше думають про цю конференцію німці, вважаючи її тільки черговим „викрутом“ не готового ще до третьої світової війни світу. Югославія менше інтересується загальним вислідом конференції, натомість добачує в ній совєтську „зраду“ Югославії, як йдеться про постанови в справі Австрії. В загальному відгомін на конференцію в Парижі виразно ділиться на дві категорії: офіціяльний, в якому висловлюється надію, та неофіціяльний, з якого віє чорною безнадійністю.

БЕРЛІН ДОМАГАЄТЬСЯ ЗЛУКИ ЗІ ЗАХОДОМ.

Берлін, 22 червня. — Міська Асамблея Берліна ухвалила вчора домагання, щоби західні сектори того міста приручити до новоствореної західнонімецької федеративної республіки, як 12-тий з черги край (лянд). Подібні домагання німці видвигнули вже раніше, але їх відкинено. Політичні провідники в Берліні вважають, що після конференції в Парижі положення під цим оглядом могло б змінитися. В тій цілі міське управління зарядило поробити відповідну підготовку до загальних виборів до федерального парляменту, що їх вже проголошено на день 14-го серпня.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ ВЗИВАЮТЬ ДО ЗАКІНЧЕННЯ СТРАЙКУ В БЕРЛІНІ.

Берлін, 22 червня. — Одержавши листа від совєтського команданта Берліна зі запевненням, що він „вплине“ на контролювану Совєтами дирекцію залізниць, щоби вона прийняла домагання страйкуючих залізничників в західних секторах міста, західні окупаційні власті звернулись до страйкуючих зі закликом, щоб вони перервали страйк. Робітники прийняли совєтське запевнення з великим недовірям та пообіцяли сьогодні дати свою відповідь. Стверджується тільки факт, що так залізничники, як і західні власті бажали б закінчення страйку, що перетворився в нову „малу блокаду“ міста.

СОВЄТИ ПОТВЕРДЖУЮТЬ СВОЄ СТАНОВИЩЕ ЩОДО НОВИХ ЧЛЕНІВ В О.Н.

Лейк Саксес, 22 червня. — Совєтський представник в Раді Безпеки вніс вчора формальну резолюцію, пропонуючи прийняти „бльоком“ членські подання всіх 12 країн, 7 з яких мають підтримку західних країн, а 5 належать до „совєтського бльоку“. Західні країни вже від деякого часу намагаються вирішити позитивно подання в члени ОН, внесені Італією, Португалією, Ірляндією, Финляндією, Австрією і Цейлоном, але Совєти використали проти цього право вета, домагаючись рівночасно прийняття в члени теж своїх сателітів: Болгарії, Румунії, Мадярщини, Альбанії і Монголії. На цих же, знову, не погоджуються західні аліянти.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧУЄ ЗАГРОЗУ ДЛЯ ЖНИВ.

Рим, 22 червня. — Італійський уряд відбув вчора своє засідання, обговорюючи справу страйку сільсько-господарських робітників в цей важливий час перед жнивами. У висліді нарад міністер внутрішніх справ успокоїв населення, що поширювані поголоски про страйкову загрозу для висліду жнив в країні не мають своїх підстав, повідомляючи рівночасно про позитивне полагодження всіх важливіших домагань страйкуючих робітників. Проте, страйк ще продовжується, викликаючи в поодиноких місцевостях серіозні неспокої.

ФРАНЦІЯ ПРИПИНИЛА КРЕДИТИ НА БУДОВУ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

Париж, 22 червня. — Не зважаючи на все ще загрозливе міжнародне положення, французький уряд відмовив дальшого кредиту на докінчення будови одного лінійного корабля і одного літаконосця, передбачених військовим бюджетом. Рішення уряду мотивується тим, що Франція повинна тепер звернути всі свої ресурси на підготовку суходільної оборони країни від Сходу.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

БАЛАЧКИ БУДУТЬ ПРОДОВЖУВАТИСЬ

„Велика Чвірка", себто Злучені Держави, Велика Британія, Совєтський Союз та Франція, встановили були „Раду Міністрів Закордонних Справ" на те, щоби вона помогла скорше полагодити різні міжнародні проблеми, звязані з Другою Світовою Війною і замиренням. Пять сесій цеї Ради переконали Америку та Англію, що наради не виказують успіху через упертість совєтських делегатів.

Це причина, чому не було довгий час нарад Ради. Кремлеві це не було одначе на-руку, бо позбавляло його великого агітаційного засобу, при помочі якого він міг поширяти свої брехні, звернені проти політики демократичних потуг, яким вони закидають імперіялізм та прямування до війни з Совєтами. Крім того Совєти могли на тих нарадах без кінця говорити і своїм ветом спиняти кожне вирішення, а перед світом голосити, що вина за це спадає на „імперіялістів" і „воєнних підпалячів", себто на Америку. Спершу Кремль думав берлінською бльокадою змусити Америку та Англію до нових переговорів і уступств, а коли бльокада цілком провалилась і це сильно підкосило кремлівський престіж, московське Політбюро змінило тактику. Кремль виявив охоту знести бльокаду Берліна — що правда для усіх дошкульну — якщо демократичні потуги згодяться на нові наради Ради Міністрів Закордонних Справ у справі Берліна, Німеччини та Австрії. Демократичні потуги, бажаючи виявити ще й тим разом свою миролюбність, погодились на це. Кремль легше відітхнув і зніс компромітуючу його перед німцями і світом берлінську бльокаду, хоч робив ще різні пакости навіть у такій хвилині.

Таким чином зачався в Парижі 23. травня ц. р. наради Ради Міністрів Закордонних Справ з ряду шості. Вони тривали майже місяць, бо до 20. червня, а їх вислідом є той Комунікат, який поміщено на іншому місці в дослівнім перекладі. Політичним головам „Чотирьох Великих" забрало по стільки літах ще аж місяць часу, щоби погодитись щодо відшкодування, яке має заплатити Австрія Совєтам та в справі кордонів, бо всі інші справи щодо Австрії ще будуть „проаналізовані". Коли ж ідеться про економічне й політичне обєднання Німеччини, то щодо цього не погодились, але про це ще буде говоритись на інших нарадах. Значить, Москва таки своє осягнула і дальші наради Ради Міністрів Закордонних Справ уже запевнені.

Про наради в Парижі писали кореспонденти, що вони складались майже виключно з монологів, виголошуваних совєтським представником, а в тих монологах було тільки повторювання одного й того самого, що було висказуване совєтськими делегатами в Обєднаних Державах, чи на попередніх нарадах Ради. Нудно було представникам демократичних потуг того всього слухати, що вони вже знають напамять, проте стало на тому, що прийдеться їм ще раз те саме слухати.

Якщо таке поведення демократій з Кремлем зветься „сильною рукою", то цікаво було б знати, як саме виглядала б „слаба рука". Чемберлина судять безпощадно ще й тепер за Мюнхенську угодовість, коли Гітлєр ще не виявив був своїх агресивних вчинків, а тут кінчаємо постійною балаканиною одні то другі міжнародні наради, бо боїмось сказати Сталінові тверде слово за поневолювання ним соток мільйонів людей, чи візвати його до відповідальности хочби за найновішу агресію, себто за ці країни, що опинились у совєтській сфері впливів уже по останній війні.

Нам здається, що такими переговорами демократії будуть тільки вмавляти у своїх людей, що краще переговорювати, ніж зачинати війну. Це звучить дуже розумно й гуманно, але між гуманними людьми. Коли ж мова про Кремль, то памятаймо, що він буде так довго за переговори і балаканину, поки не буде в силі подиктувати.

Спільна Декларація Паризької Конференції Чотирьох Великих

Керівники закордонної політики чотирьох великодержав, у висліді своєї конференції в Парижі в днях від 23-го травня до 20-го червня, проголосили спільну декларацію, яку подаємо в дослівному перекладі з переданого агенством Асошіейтед Пресс англійського тексту:

—o—

Шоста сесія Ради Закордонних Міністрів, в якій взяли участь міністри закордонних справ Франції, М. Роберт Шуман; Союзу Совєтських Соціялістичних Республик, А. Я. Вишинський; Об'єднаного Королівства, Ернест Бевин; та Злучених Держав Америки, Дін Ачесон, відбулася в Парижі, в днях 23-го травня до 20-го червня 1949. Під час цеї зустрічі були обговорені проблема Німеччини та мировий договір з Австрією. Рада Закордонних Міністрів винесла такі рішення:

СПРАВА НІМЕЧЧИНИ

Не зважаючи на неспроможність на сесії Ради Задордонних Міністрів дійти до порозуміння щодо відновлення господарської і політичної єдности Німеччини, міністри закордонних справ Франції, Союзу Совєтських Соціялістичних Республик, Об'єднаного Королівства і Злучених Держав Америки продовжуватимуть свої зусилля в напрямку досягнення такого результату, а тепер зокрема погоджуються:

1.

Під час четвертої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, що має зібратися найблищого вересня, чотири уряди через своїх представників в Генеральній Асамблеї обмінюються поглядами щодо дати та інших влаштувань для черговоі сесії Ради Закордонних Міністрів в справі Німеччини.

2.

Окупаційні власті, в світлі замірів міністрів продовжувати свої зусилля для досягнення відновлення господарської і політичної єдности Німеччини, повинні взаємно нараджуватись в Берліні на чотиро-державній базі.

3.

Ціллю тих нарад між іншим, буде послаблювати наслідки теперішнього адміністративного поділу Німеччини і Берліна, головно в таких справах:

а). Поширення торгівлі та розвиток фінансових і економічних стосунків між західними і східною зонами та між Берліном і зонами.

б). Полегшення руху осіб і дібр та виміна інформацій між західними і східною зонами та між Берліном і зонами.

с). Обмірковання питань спільного інтересу відносно адміністрації чотирьох секторів Берліна, в напрямку нормалізації, наскільки це можливо, життя міста.

4.

З метою допомогти при вказаній в параграфі 3. праці, відповідні окупаційні власті можуть кликати на допомогу німецьких спеціялістів та відповідні німецькі організації в рямках їх відповідних юрисдикцій. Так покликані німці повинні обмінюватись відповідними даними, приготовляти звідомлення та, відповідно до згоди між собою, ставити пропозиції окупаційним властям.

5.

Уряди Франції, Союзу Совєтських Соціялістичних Республик, Об'єднаного Королівства та Злучених Держав погоджуються, що нюйорський договір з 4-го травня 1949 повинен бути вдержаний. Щобільше, з метою сприяти дальшим цілям, встановленим в попередніх параграфах, та з метою поправити та доповнити цю та інші угоди і договорення як щодо руху осіб і дібр та комунікації між східною і західними зонами та між зонами і Берліном, так і відносно транзиту, окупаційні власті, кожна в своїй власній зоні, будуть зобов'язані поробити необхідні заходи для забезпечення нормального функціонування і використання залізничого, водного і дорожного транспорту для такого руху осіб і дібр та для такої комунікації поштою, телефоном і телеграфом.

6.

Окупаційні власті рекомендуватимуть керівним німецьким господарським тілам східної і західних зон полегшення встановлення тісніших господарських вузлів між зонами та успішнішого використання торговельних та інших господарських договорів.

ДОГОВІР З АВСТРІЄЮ

Міністри закордонних справ погодились:

А.

Що кордони Австрії повинні бути ті самі, що в дні 1-го січня 1938-го року.

Б.

Що договір з Австрією повинен ставити за передумову, що Австрія повинна гарантувати і берегти права словінської і хорватської національних меншин в Австрії.

С.

Що воєнні відшкодовання не повинні бути стягувані від Австрії, але що Югославія повинна мати право конфіскувати, задержувати або ліквідувати австрійську власність, права та інтереси в межах югославської території.

Д.

Що Совєтський Союз повинен одержати від Австрії $150,000,000 у вільно вимінній валюті, що мають бути сплачені впродовж шістьох років.

Е.

Що кінцевий розрахунок повинен включати:

1. Відступлення Австрії всеї власности, прав або інтересів, задержаних або вимаганих як німецьке майно, та підприємств воєнної індустрії, домів і подібних нерухомостей в Австрії, задержаних або вимаганих як воєнна добича, в порозумінні, що заступникам (міністрів закордонних справ) буде доручено означити точніше категорії перенесеної до Австрії воєнної добичи — за вимком тих нафтових дібр і Д. Д. С. Г. — Дунайської Річкопаравної Компанії — власностей, переданих Совєтському Союзові на підставі інших параграфів 35-ої статті договору, вказаної в пропозиції СССР з дня 24-го січня 1948, як провірених і загально задержаних під австрійською юрисдикцією. Згідно з цим майно Д. Д. С. Г. в Болгарії, Мадярщині і Румунії, як теж 100 відсотків майна компанії в Східній Австрії, згідно з листою, на яку мають погодитися заступники (міністрів), має бути передане Совєтському Союзові.

2. Що права, власності та інтереси, передані Совєтському Союзові, як теж права, власності та інтереси, які Совєтський Союз відступає Австрії, мають бути передані без будь-яких зобов'язань або вимог з боку Совєтського Союзу або з боку Австрії. При цьому розуміється, що слова „зобов'язання і вимоги" (charges and claims) означають не тільки вірительські вимоги, що виникають зі союзної контролі „цих" прав, власностей та інтересів після 8-го травня 1945 року, але теж всі інші претенсії, включно з претенсіями відносно податків. Теж розуміється, що взаємні відмовлення Совєтського Союзу і Австрії від зобов'язань і вимог стосуються усіх таких зобов'язань і вимог, які існуватимуть в день, коли Австрія сформалізує права Совєтського Союзу до переданого йому німецького майна, та в день актуальної передачі Австрії майна, відступленого їй Совєтським Союзом.

Ф.

Що все колишнє німецьке майно, яке стало власністю Совєтського Союзу, не повинно бути предметом вивласнення без згоди СССР.

Г.

Що заступники (міністрів закордонних справ) повинні швидко взятися за свою працю, з метою досягнення порозуміння в підготовці договору як цілости не пізніше до дня 1-го вересня 1949.

Микола Чубатий.

Інститут Заочного Навчання УВУ.

Під кличем „Знання Обєднує Розпорошених" (Scientia Unit Dispersos) в початку квітня ц. р. відкрив Український Вільний Університет (УВУ) в Мюнхені Інститут Заочного Навчання. В нинішній українській дійсности ця нова установа набирає першорядного значення для української культури та її поширення серед сотень тисячів українців, розпорошених нині по всьому світі. Така установа стала найпекучішою потребою для українського культурного життя нині, коли нова українська політична еміграція розіздиться по всьому світі та перед нею стоїть загроза духового знидіння, відчужених від себе одиниць чи навіть українських гуртів. Навіть людина високо образована по виїзді до Австралії чи до якоїсь країни Південної Америки мусить духово змарнуватися, коли поміж розсіяними українцями не буде культурного лучника.

Бути таким лучником культурного зєднання всіх українців поза Україною сущих, поставив собі якраз Інститут Заочного Навчання при Українськім Вільним Університеті в Мюнхені, одначе весь провід навчання спочиває в руках професорів УВУ, а це дає повну запоруку, що наука, яка буде плисти каналами Інституту Заочного Навчання у найдальші закутини земного гльоба, де тільки живуть українці, буде високого позему, вповні науково обґрунтована, а також вповні віддаватиме здобутки української науки. Кожне подаване Інститутом знання буде поставлене у стислу залежність від погляду українського вченого світу.

Це саме є річчю незвичайно великої ваги, бо Інститут Заочного Навчання УВУ стане трибуною, з якої буде голоситись стандардова українська наука, себто наука української нації, а не наука одної партії, чи наука одної релігійної групи, як це бувало нерідко серед подібних українських установ.

Новоосновний Інститут Заочного Навчання УВУ не є чимсь зовсім новим в цивілізованім світі. Навпаки, інститути заочного навчання відомі мало не у всіх цивілізованих народів та все були призначені для людей жадних знання, для яких правильне ходження до школи є неможливе. Студент інституту заочного навчання не потребує зміняти місця свого осідку, він не потребує переривати своєї праці прожитку.

Вписавшися до Інституту Заочного Навчання, він вибирає собі плян студій, залежно до того, що його інтересує, або який цикль студій він бажав би покінчити. За відповідною оплатою він дістає що якийсь час відбиті на циклостилю виклади. Він дістає питання, на які він має дати відповідь на письмі зовсім так, як в школі чи на університеті. По випрацюванні він пересилає відповідь до Інституту Заочного Навчання. Відповідний професор предмету його працю перечитує, поправляє та при пересилці нових викладів стверджує чи студент Інституту Заочного Навчання предмет опанував чи має ще які браки.

Студент не видить професора, а професор не видить студента. Вони можуть бути віддалені від себе на сотки а то й тисячі миль, одначе навчання відбувається так, неначе студент ходить до школи. Серед цивілізованих народів тисячі студентів осягають освіту при допомозі інститутів заочного навчання.

Залежить студентови, щоб не тільки навчився чогось для себе, але також щоби міг дістати диплом, так в місці пригожім для більшої групи студентів улаштовуються іспити. Удатні вони, так студент дістає диплом покінчення такої а такої школи, такого а такого курсу.

Річ природна, що коли студенти бажають дістати формальні дипломи, так при вступленні до Інституту мусять вони виказати ті конечні вимоги, які ставиться до слухачів, що ходять щодня до школи та є звичайними студентами. Не має хто вимог (для прикладу в европейських школах матурального іспиту при вступі на університетські студії) звичайно від нормальних студентів вимаганих, так студент Інституту заочного навчання мусить ці вимоги доповнити, або лишається надзвичайним студентом, що вчиться для самого знання і якому не залежить на дипломі.

На таких самих засадах побудований Інститут Заочного Навчання при УВУ. Засадничо студії в цім інституті будуть тривати чотири роки, але може студент по своєму бажанню вдоволитися однорічним основним курсом науки із обсягу українознавства. Цей курс українознавства мусять перейти всі, що хотять студіювати повний цикль студій в інституті. Таких циклів студій буде чотири, а саме: цикль студій гуманістичних (философії, мови, літератури, історії то-що), правничих, суспільно-економічних та журналістики.

Перший основний рік студій дасть студентам знання про Україну — український край та про українську людину. Світогляд того основного курсу буде національно-українським та подаваним в дусі типово українськім, себто в дусі людяности та християнства. Покінчення першого року студій дає кваліфікацію на культурноосвітного робітника серед скупчень української еміграції. Може так само, кожен кінчить той курс тільки для самоосвіти, щоб мати основне знання про Україну та її нарід.

Чотири циклі студій (гуманістичний, правничий, суспільно-економічний та журналістичний) будуть тривати по три роки та вступити на один із згаданих циклів студій буде міг тільки той, що з успіхом покінчить перший рік, себто курс українознавства.

По покінченню одного із згаданих студій буде в різних осередках скупчень української еміграції відбуватися іспит перед комісією фахівців, встановленою Дирекцією Інституту.

Поза рідною українською землею в часи критичні для української нації повстала загально-громадська установа, що нею повинні українці по всьому світі заінтересуватися, її завдання взяти собі добре до серця та її попирати. Нова установа ставить собі завдання ширити основне знання про Україну серед можливо найширших мас заочних студентів, що бажають познакомитися з наукою про Україну на основі сучасних здобутків українознавства.

Ця загальна ціль доступна для тисячів українців, що не мають навіть конечно закінченої середньої освіти, але їх гаряче бажання диктує їм вчитися та пізнавати рідний край та рідний український нарід.

(Докінчення на стор. 3-тій)

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

56)

— Так от, бачите, Василю Петровичу, що ви у всьому помилялися... Вам наговорили, що тут, у нас, трохи не якісь застінки з інквізиторськими тортурами, а ви тепер маєте повну можливість переконатися про протилежне... Звичайно, коли йде про ворогів своїх, як сказав Максим Горький, коли вони не піддаються, ми безжально їх знищуємо, але з такими, як ви, у нас розмова повинна бути інакша... Совєтська влада не тільки карає, але й милує і перевиховує... З білогвардійського ґрафа А. Толстого ми зробили пролетарського письменника. І якщо ми з вами знайдемо спільну мову і взаємне зрозуміння, — ви будете в нас не останнім громадянином... А сьогодні нам треба ясність та до доповнення до ваших учорашніх свідчень. Якщо вчора ви вирішили сказати „А", то чому б вам сьогодні не сказати „Б"? Припустимо, що ви, колишній білогвардійський офіцер, дійсно залишили Францію, щоби вмерти на рідній землі... Але ви не сказали нам найголовнішої причини, яка спонукала вас приїхати до Совєтського Союзу. Яке завдання доручив вам виконувати французький або польський генеральний штаб?

Хмарки запашного диму та гіпнотизуючі погляди слідчого. Вечеря переривається. Погасла цигарка тремтить в руках обвинуваченого. Глухим, нервовим голосом відповідає:

— Присягаю вам честю російського мундиру, що вчора я розповів про себе все... На батьківщину я повернувся, щоби тут померти... Я надто люблю Росію, щоб міг бути її зрадником... Я — вояк, і полицарською захищатиму її інтереси. До цього нічого не можу додати...

— Ваш російський мундир нам ані трохи не цікавий... З Совєтського Союзу ми вас нікуди не випустимо і, безперечно, ви помрете на рідній землі! Та й ви, правду кажучи, як особистість мало нас цікавите... Нас цікавить те, хто стоїть за вашою спиною, — закордонна розвідка, шпіонаж?! Для чого вам бути похованим живим у цьому похмурному підвалі, коли ви можете бути на волі і користуватися всіма її благами?.. Генерал Слащов яким був злочинцем, — совєтська влада простила йому і тепер він викладає у Військовій Академії. Він чесно писав у своїй заяві: „Якщо й доведеться мені умерти, нехай я краще помру на рідній землі". Бачите, як чесно люди роблять. І таким, повторюю, совєтська влада не тільки прощає, але й нагороджує орденами. Так от, Василю Петровичу, визнайте чесно, для чого ви приїхали сюди, і питання буде вичерпане.

Слідчий замовк, затягся цигаркою і допитливо подивився на обвинуваченого.

— Учора й сьогодні я сказав про себе всю правду... Робіть зо мною, що хочете, додати до цього я нічого не зможу, — казав обвинувачений, намагаючись зберігати зовнішній спокій.

— Добре... побачимо... — зловісно крізь зуби прошипів слідчий і знову взявся за телефон.

— Вивідного до 210-ї! — наказав він комусь в рурку і, поклавши її на місце, почав завзято затягуватися хмаркуватим димом.

Двоє охоронників увійшло до кабінету.

— Відведіть його до нульової камери!..

...Людина, яка сміється... Ні, не сміється, а моргає... І не Гуїнплен, а колишній білогвардійський офіцер, який захотів померти на батьківщині, на рідній землі. Але поки ще прийде смерть, ударами нагана йому пошкодили нерв на лівій щоці, від чого вона почала пересмикуватися, брова моргати, а правий куточок рота посміхатися. І він не тільки посміхався, а ще й мав 10 років концтаборів за підозріння в шпигунстві на користь Франції й Польщі.

Відбувати термін покарання привезли його до Яйського таборового пункту. Тут він із багатьма говорив по-французькому, у вільні від праці часи грав у шахи і був глибоким песимістом. Але зате його права щока ще сильніше й бридкіше почала підстрибувати, посміхатися й моргати.

Жартуни називали його: „Людина, яка моргає".

Підчас Єжовщини його здається розстріляли.

(Дальше буде).

М. Дурдела.

МАРА КОМУНІЗМУ

Частина II.

ГРУНТ, НА ЯКОМУ РОСТЕ КОМУНІЗМ.

6)

10. „Бик—провокатор“.

Перед около 30 роками вертався я з кількома товаришами з роботи на живах у Монтані та Н. Дакоті до Шікаго. Їхали ми коров'ячим експресом, бо і платити за нього не треба було, а летів він як скажений: віз худобу до шікагоських „стакярдів“ на заріз. Вранці ми заїхали на місце. Керівник поїзду, що нас вперше побачив, як ми висіли з потягу, відповів привітно на наше „добрий день“ та поміг нам видістатись із лябіринту входів, виходів, закрутів на вулицю. Тут побачили ми перед входом до бюра гурму людей. На наші запит відповіли, що прийшли оглянути різню. Я вже передше, працюючи недалеко Дітройту, мав нагоду оглянути заводи Форда в товаристві провідника, що все розяснив. Бачив я там конвеєр в дії. Хотів я побачити також конвеєр в різні, отже мої товариші на мою пропозицію згодилися пристати до гурту відвідувачів!

З усього, що ми там бачили найцікавішою була історія з „биком провокатором“ („BULL — provocateur“, як його назвав наш провідник). Провокатор, це той, що веде других на „заріз“ свідомий свого вчинку; очевидно бик як і багато людей, є тільки несвідомими, об'єктивними провокаторами. Провідник вияснював, що корів не можливо силою тягнути під ніж, вони інстинктовно бунтуються і не рухаються з місця. Але рада знайшлася: беруть бика, ставлять його на чолі довгого ряду корів, він смілим кроком іде вперед (вже нераз тою дорогою йшов), а за ним, як за своїм рідним з кості і крови, машерують корови добровільно під ніж. Ідуть, як казав провідник, на сліпо, із замкненими очима не питаючи куди і пощо, бо веде їх їхній власний вождь, їхнє сонечко.

Вправді, люди не корови. Люди можуть думати, питати куди і пощо, але не всі вони користають із цього упривілейованого становища. Чи не стрічались ви з аргументом: він наш, робітник, а не якийсь там недокінчений інтелігент (не вказуючи пальцем на батька Сталіна, недокінченого семінариста), він знає нашу долю і недолю, отже ідім за ним! Це „коровячий“ аргумент; це вода на „бичий млин“. І во віки-вічні будуть їти корови за своїм биком — цього —ніхто не змінить. Але засада коровячого слідкування за биком у людей, взагалі засада сліпого, безкритичного слідкування за ким-небудь, у людей примінення не повинна мати.

Але коли працедавець своїм гордим, зневаживим, безоглядним відношенням до робітників викопає пропасть поміж собою а ними, тоді грунт для „биків“ пригожий, тоді клич „визволення робітників може бути тільки ділом самих робітників“ находить прихильний відгук, тоді тільки „пролетарським“ вождям вірять та йдуть тільки за ними, як корови за биком.

Пропасть, що існує поміж працедавцем та іншими верствами населення а робітниками, є очевидно на руку вождям. Теорія клясової боротьби, як рушійної сили історії, оперта на тій пропасті.

Питання стоїть рубом: пропасть мусить бути засипана. З заложеними руками не можна приглядатись, як прірва шириться, поглиблюється, як різні „бички“ використовують її для поширення психіки відчаю.

11. „Клясова свідомість“ в СССР.

Комуністи аргументують конечність комуністичної революції, між іншим так: ждати, аж доки більшість працюючих мас стане клясово-свідомими та голосуванням запровадять новий лад, це значить ждати до кінця світу, бо буржуазія, маючи державний апарат в своїх руках, перешкоджає ширенню цієї свідомости, тому треба навіть з незначною меншістю здобути владу, а клясова свідомість опісля вже без перешкод прийде.

Якже стоїть справа „клясової свідомости“ в СССР, де ніби влада буржуазії повалена? Цю „свідомість“ штиками хочуть вбити масам в голову — і не можуть. 30 років ані одної „буржуазної“ газети ані книжки, ні брошури не бачили працюючі маси, не було ніякої перешкоди в ширенню „свідомости“, а всежтаки вона не пішла дальше, як пару мільйонів стоячих коло жолоба.

Покликуватись на одноголосний вибір Сталіна до „союзної ради“ та твердити, що це доказ „клясової свідомости“ може тільки ігнорант, що не має поняття про хід „виборів“ в СССР. Такий „вибір“, в взагалі не має жадного вибору, а тільки примусове віддавання готових карток з видрукуваним одним прізвищем, та з шпіонами в кожному куткутку, під руками, з заду і з переду, не тільки що не стверджує існування „клясової свідомости“, а навпаки, є доказом ворожого настрою до тієї „свідомости“. Не клясова „свідомість“ огортає маси, але цілком інша свідомість, а саме, свідомість того, що їх обдурено і дальше обдурюють, при тому висмакують усі життєві соки.

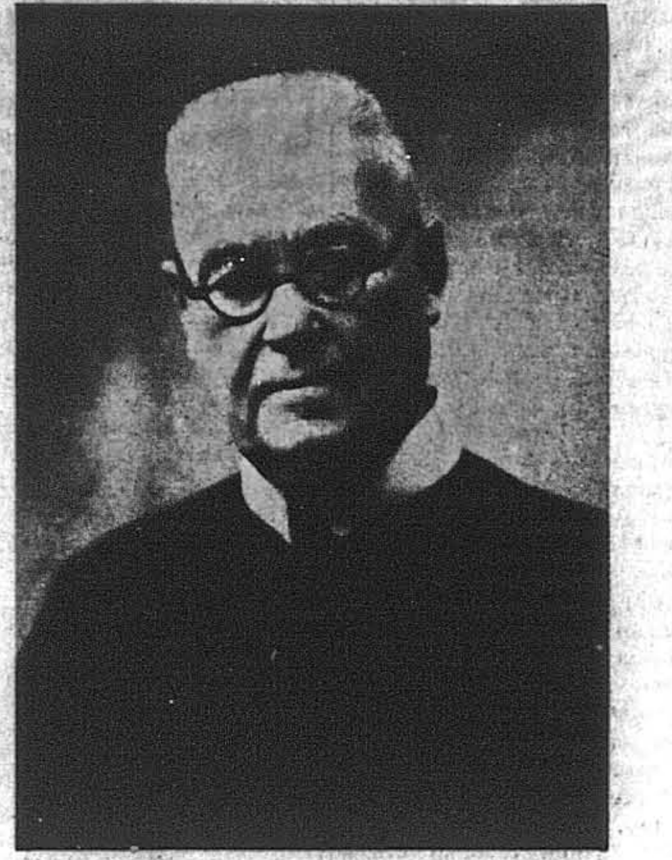
Обдурювання, брехня є головним засобом пропаганди комунізму в СССР так, як і поза ним. Брехнею є, що фабрики належать до робітників. Вони є державні, а диктатура позбавляє робітників всякого голосу в справах фабрики, прикріплює їх ланцюгом до даної роботи, збільшила години праці, зменшила заробіток, перевернула капіталістичний лад у той спосіб, що робітник дістає тільки Марксівську „надвартість“, а усю вартість забирає диктаторська бюрократія. На місце давнього директора прийшов новий, що відрізняється від старого тим, що є далеко дурніший від попереднього в справах продукції, а в відношенні до робітників справжній пес.

Брехливим кличем „земля селянам“ прихилено значні маси селянства на сторону комуністичної диктатури. Ті селяни в час революції ні слова не чули про колгоспи та радгоспи, цей новий панщизняний лад, а однак вони прийшли, ті колгоспи та радгоспи. Не диво отже, що брехунові селяни не вірять, тим більше, що з тих колективів він має повно бараболі в шлунку, подерту і полатану сорочку, а штани має або й не має (ходить в полотнянці). Куди йде решта? На нову „буржуазію“, на її воєнний, поліційний та шпіонський апарат, на нові тюрми і т.п.

Ленінське гасло „право нації на самоозначення аж до відірвання“ вже само в собі є обманом, бо домагається тільки „права“, а не дійсного самоозначення. Це „право“ і в союзній конституції признано, але зновж саме тільки „право“, а з фактичного самоозначення не осталось ні кісточки. Мовляв, право на вхід з'моєї хати маєш, але спробуй скористати з того права — то тобі голову розібю. Очевидно, це тільки обман, і самий Ленін (Макіавеллі число 2), батько того клича, був свідомий обману і вияснював це в цей спосіб на письмі своїм затривоженим „інтернаціоналістами“ (в дійсності московським імперіялістам). Ленін, Сталін і інші мали українських і других селян, робітників та інтелігентів аж надто за наївних і дурних, коли думали, що ті народи заквїтчають свої капелюхи „правом“, а свиту самоозначення віддадуть до московської гардероби. Брехня має короткі ноги, сфалшований вексель далеко не зайде.

Брехлива пропаганда в СССР сподіваної комуністами сили не має, тому й заступають вони цю силу іншою силою — зміцненням терористичного апарату і поширенням його дії.

Більшу силу має пропаганда довкруги СССР в несовєтських країнах, головно в европейських (Італія, Франція). Тут комуністичні вожді публично заявляють, що на випадок війни вони битися проти Совєтів не будуть, а червону армію радо привітають у себе. Ясно, що вони за свою батьківщину уважають тільки СССР. Брехлива пропаганда їх полонила. СССР вони вважають за країну робітників та селян, яку треба боронити проти своєї власної батьківщини.

О. Д-Р ТЕОДОСІЙ ТИТ ГАЛУЩИНСЬКИЙ,
Головний Настоятель-Архимандрит Чина св. Василія Великого.

Апостольський Престіл заіменував дня 11. червня ц. р. Впрп. о. д-ра Теодосія Т. Галущинського Головним Настоятелем Чина св. Василія Великого. Останнім Архимандритом був о. Д. Ткачук, що помер в 1944 р. Новий Архимандрит є загально відомим церковним діячем, журналістом і письменником. Народжений 13. квітня 1880 р. в Бучачі, Західна Україна, у священичій сімї, з якої походять такі діячі, як відомий голова „Просвіти“ Михайло Галущинський, голова „Рідної Школи“ Іван Галущинський та протоігумен ОО. Василіян Марко Галущинський. Покінчивши гімназійну науку в Бучачі та Тернополі, студіював у Львові, Фрайбургу, Інсбруці та Відні, до й докторизувався. До новіціяту ОО. Василіян у Крехові вступив в 1908 р. Ширшу діяльність розвинув як доцент у львівськім університеті, консультор Галицької Провінції ЧСВВ, організатор Духовної Семинарії та її ректор і співосновник та перший голова Богословського Наукового Товариства, що почало видавати квартальник „Богословія“, якого редактором був тодішній професор, а теперішній галицький митрополит Кир Йосиф Сліпий, вивезений большевиками. Ставши львівським Ігуменом Чина розвинув широку місійну та журналістичну працю, дописуючи до різних часописів та журналів релігійного характеру. В 1946 році став Генеральним Консультором Василіянського Чина, а тепер Архимандритом. Є він автором численних наукових праць. Загалові найбільш відома „Історія Біблійна“ в трьох томах, „Св. Євангелія“ по українськи з поясненнями і т. п.

Крім Архимандрита назначено ще таких Отців до Генеральної Курії в Римі: о. Гліба Кінаха ЧСВВ, протоконсультором Чина, о. Павла Миськова ЧСВВ, другим консультором, о. Йосифа Заячківського ЧСВВ, третім консультором, о. Миколу Когута ЧСВВ, Генеральним Секретарем.

Інститут Заочного Навчання УВУ.

(Докінчення зі стор. 2-гої).

Одначе Інститут Заочного Навчання УВУ має теж більше практичну ціль. Він хоче вивчити фахівців українознавців, економістів, суспільних робітників, правників та журналістів, що могли би бути корисними не тільки на чужині, але передовсім бути приготованими до праці на рідних землях, коли там політичне положення зміниться та український нарід буде поставлений перед завдання будувати свою національну державу.

Кожночасний окупант української землі свідомо винищував українську духову провідну верству або припиняв її виобразування. Тому на чужині, де немає для українського народу тої перешкоди, тисячі молодих українців повинні користати з науки в Інституті Заочного Навчання. Живучи в країнах здебільша високого поступу, українські студенти заочного навчання мають змогу своє знання набуте в Інституті порівнювати з практичним життям країни, в якій живуть та в той спосіб виховувати себе на одиницю корисну для України та для тої країни, де живе.

Ми знаємо, що й серед старшої української еміграції є люди, охочі вчитися та основніше пізнавати український край та український нарід. Тепер вони мають змогу дістати це знання з джерела найчистішого та найбільше компетентного, бо від професорів установи солідної та фахово вченої, якою є Український Вільний Університет в Мюнхені. Ми віримо, що тисячі українців та українок скористають з цеї керниці знання, з Інституту Заочного Навчання при Українськім Вільним Університеті.

ЗВІЛЬНЕНІ ЗІ СОВЄТСЬКОГО ПОЛОНУ НІМЦІ БЮТЬ СЕКСОТІВ.

Гоф, Німеччина, 22. червня. — Зі совєтського полону вернулося вчора 357 тількищо звільнених бувших німецьких вояків і як тільки вони переступили кордон в західну Німеччину, зараз сильно „потурбували“ п'ястуками кількох сексотів, що в таборах полонених вислуговувалися большевикам. Одного з побитих сексотів треба було відіслати до лікарні.

БЕРЛІНСЬКА БЛЬОКАДА Й ЛЕТУНСЬКА ПРАКТИКА

Одним з наслідків берлінської бльокади є удосконалення летунської техніки, що за нормальних часів вимагало би кілька років. Необхідність постачати до Берліна продукти та інші предмети першої потреби повітряним шляхом майже цілий рік, за всякої погоди, викликали нові форми використання радара, радіо та інших помічних засобів для контролі руху літаків. Ці поліпшення в техніці дали змогу американським та англійським літакам літати до Берліна і з Берліна і в зимі. Здобута практика має велике значення, як для цивільної так і для військової авіяції.

Наприклад удосконалено новий радаровий пристрій, що може охопити віддаль на 150 миль — на яких 120 миль більше ніж попередні апарати.

Нова техніка контролі літаків при приставанні за несприятливої погоди полягає в цьому: вартовий контрольор на землі слідкує за пробуваючим літаком через радаровий пристрій; „ловить“ літак, коли він є віддалений ще на яких 75—100 миль від летовища і коли наближується до Берліна направляє його через радіо на те чи інше летовище. Далі другий контрольор перебирає контролю через радаровий апарат, „говорить“ з літаком, даючи вказівки що до самого спускання. Контрольор слідкує за правильним кутом та напрямком приставання, навіть тоді, коли за поганої погоди невидно самого літака.

До удосконалення радарового апарату летунам доводилося за несприятливої погоди тратити від 5 до 6 хвилин аби вибрати відповідне місце і відповідний мент на приставання, а часом то й зовсім не могли пристати і мусіли вертатися назад, щоби потім, почекавши на свою чергу, знову летіти. Завдяки поліпшеним радаровим апаратам тепер вони можуть приставати за всякої погоди дуже швидко.

До технічних досягнень належать також сильні світляні сигнали, що прорізують туман і сніг, а також новий спосіб боротьби з ледом на летовищах. Постійна контроля руху літаків, вміла контроля приставання та метереологічні спостереження погоди уможливили сталий рух транспортових літаків над Берліном протягом зими.

Постачання Берліна повітряними шляхами почалося 25-го червня 1948 року, коли дві американські „літаючі фортеці“ — Бі-17 — привезли до Берліна десять тон продуктів. Це сталося на другий день після того, як спинено залізниче сполучення з Берліном. З 26-го червня почалося систематичне постачання повітряними шляхами. Від того часу денний тонаж збільшувався, дійшовши до найвищої точки на Великдень, коли американські та англійські летуни доручили за 24 години майже 13 тисяч тон. За тих 24 години зроблено разом 1,398 полетів, так, що при кінці літаки спускалися кожну хвилину. Це свідчить про нечувані досягнення авіяційної техніки.

Американський уряд подає, що від 26. червня 1948 року до 3. травня 1949 року американські та англійські летуни доставили до Берліна 1,510,466 тон продуктів та інших речей першої потреби. Американці доставили 1,159,948 тон, англійці — 350,518 тон. Американці зробили 126,565 полетів — більше як 50 мільйонів миль. Англійці зробили 60,659 полетів. Приймали участь в тій великій події також і французькі літаки.

25. квітня американські податковці заплатили за ці операції над Берліном $173,496,-600, не рахуючи кошту доставлених продуктів. Поверх 60 мільйонів долярів виносили кошти на опал та утримання обслуги. Але операції над Берліном коштували не тільки грошей, а також людського життя. Загинуло 27 американців, 22 англійців та шість німців. Повітряний транспорт над Берліном загально вважається одним з найбільших підприємств в історії авіяції та суворою школою, досвідом якою вже користується цивільна та військова авіяції.

Загальна Рада.

С. Лай.

„Не той тепер Миргород"

(Продовження).

— Проблема сильної індивідуальности є, радше, проблемою маси й особи. Це варто було колись життя моєму старенькому вчителю: йому думалось, що він цілком пізнав дух сучаснсоти, коли твердив про зникнення генія разом з іншими атрибутами царського режиму. „Живемо в епоху, — казав він, — коли наука вже остаточно з'ясувала ролю провідника, як усіблення волі прогресивної кляси, яка живе й думає категоріями історичного матеріялізму й тому являється одним з виявів об'єктивної реальности". Він мав необережність повторити це кілька разів. Навіть після того, коли належні чинники вияснили йому, що така теорія являється рецидивом хвостізма, виявом повзучого емпіризму в трактованні клясичних вчень і сповнена де-якими персональними натяками знеоцінюючими значіння сучасної провідної одиниці — він не змінив свого твердження. Й тут виявилось, що він поганий діялектик і знаходиться на послугах фальсифікаторів історії; тому його забрали й на влаштованому стислішому диспуті намагались навернути на шлях ортодоксально-марксівської дійсности. Він не витримав потрясень спричинених допливом нових ідей розуміння геніяльности — вмер десь на етапі.

Орест Трохимович цим спогадом зрушив мур власної стриманости: він говорив далі про прихід нового Камінного Гостя, жорстокого, як Калігула й милосердного, як Христос; це був би месник і лікар, — ненависть і любов — його емблеми; він каратиме тих Дон-Хуанів, що спокушували легковірні народи мрією нездійснимого заради вдоволення жадоби власного панування.

Ці думки були цілком новими для Ореста Трохимовича й він сам дивувався, як легко вони знаходили своє оформлення в цій бесіді.

— Ім'я цього Месії? — спитала тихо.

— Справедливість.

— І що буде потім: рівність, братство, любов?

— Ні — це була агітка на яку ловилась риба в сімнадцятім. Ніде в природі ви такого не бачите. Це — найгірша з утопій, яка була створена від часів Платона. Натомість є закони органічної потреби й життевої конечности. Садовника, що намагається виростити дерево коріннями до сонця, всі вважатимуть за божевільного, але соціолога, що подібні експерименти заповідає з людством, — величають генієм.

— Що ж буде? — спитала вона вдруге.

— Творення органічно цілого суспільства, яке має всі потрібні й добре функціонуючі органи, для забезпечення свого розвитку й вилонення з себе вищого, соціяльно зрілішого, типа. Соціолог мусить допомогти цьому натуральному ростові, так само, як садівник в'яже фруктові кільця, щоб дерево квітло, й розчищує його від сухих гілок, щоб дати повітря й сонце живим. Обов'язок соціолога бачити місце людства не лише в перспективі минулого, а й наступного; зрозуміти, що людина живе не тільки в просторі, а й часі... Що є час?

— ..., — легка усмішка безпорадности, а погляд сказав, що слухає уважно.

— Людство мусить знати свій вік, щоб заборонити соціологічним експериментаторам клеїти немовляті старечу бороду: ті корінні зміни соціяльних відносин, що сьогодня насаджуються вогнем і мечем, в час їхніх дозрівань прийдуть самі, коли вони є життєво неминучі, й їхня поява буде також природньою, як схід сонця. Цього може досягти спільнота, в якій кожна особа просякнена ідеалом завершенности власного життя тоді, коли воно йому дано; в цьому криється таємниця щастя одиниці й це складає передумову людського прогресу, — закінчив Орест Трохимович з піднесенням, яке в останні часи його рідко відвідувало.

Вона слухала, як і раніше, з поглядом вглибленим в саму себе.

„В неї очі, як лісові озерця з снів мого дитинства. Раніше може б і я міг втратити спокій від погляду цих очей, раніше — коли взагалі міг це робити", — прийшло йому в голову.

— Отже революція й те все... — лиш болотні вогні? — запитала вона ще тихіше.

— Ні — привід, що манитеме людство ще довго, вимагаючи собі жертв із крови й сліз.

— Хіба тільки сльози й кров, і не буде вже сміху й радости серед людей?

— Гете сказав, що сліз і сміху, горя й щастя — всього в міру треба знести кожній людині. Загальна сума добра й зла взаємно знищується — це перший принцип невтратности гуманізму... й заплакана мати колись усміхнеться, — докінчив усміхаючись сам.

— Мого мужа репресовано, — сказала без зв'язку з попереднім, порожнім поглядом дивлячись в темінь відкритих дверей

— За що? — й побачив мінливі зелені вогники в її прикритих віями очах.

— Не знаю. Стаття п'ятдесят вісім, сім — на десять років. Вчора пройшов перший. Лишилась при мені наша донечка. Мрія — так я назвала її.

Вона встала з-за столика, пішла закрити двері. Повернувшись до нього, запросила:

— Зайдім до мене на чай, моя кімната поруч.

Кімната середніх розмірів, розділена парваном на дві частини, в другій на канапці біля великого ліжка спала, напевно, її дочка.

— Має десять літ, коли вернеться батько буде дев'ятнадцятилітньою, — і закрила парваном ту частину кімнати. Потім запросила до столика на якім стояв покритий серветкою чайник:

— Прошу випити шклянку чаю, доня зігріла для нас.

— Хіба вона знала, що має бути гість? Тут лише для мами, — сказав сідаючи.

— Вона знає, що часто бувають гості, — зауважила холодно, — мушу бути чемна супроти сильних світа цього. Інколи заходе де-хто з містечкових партійних достойників. Работа в бібліотеці, — це мій єдиний шанс виростити мою Марію так, аби належна їй згідно вашій теорії гуманности, доля сліз прийшлася після дев'ятнадцяти років. Я вже пробувала багато іншого за цей рік: була на заводі електрозварщиком, потім мила підлоги в райвиконкомі, але так довго я не могла б витримати. В райвиконкомі познайомилась з де-ким впливовим і вони зробили для мене цю посаду... Тепер мушу вдовольняти бажання кожного, від кого залежить моє становище.

Він погано це зрозумів, але по тому, як вона почервоніла — шкіра її просвітилась, як достигаюча мореля, зрештою, вона була ще зовсім молода жінка — він здогадався про ще йде. Хвиля обурення потрясла все його єство. Він не знав, що має сказати: якими словами втішити, чи заспокоїти й чи має право торкатись тих ран...

Коли подивився на неї — відчув, що всі слова були би зайві.

Шклянка півтеплого чаю була випита. Далі йому тут не було що робити. Він піднявся, подякував за приємний вечір, низько вклонився й поцілував протягнену руку. Вона не встала з крісла, аби його провести, й він тихо, щоб не збудити її дочки, вийшов.

В сквері біля пам'ятника зупинився: згадав ранішнє оповідання своєї господині, й тоді, без жадної логічної послідовности, йому прийшла в голову думка:

— Може це вона — та активістка... — й на мить уявив розмаяне вітром волосся —

— Зіткане з променів місячного сяйва, — сказав на голос, її замкнений в себе, внутрішній погляд тихих ясних очей, вся вона — створена для спокійного родинного життя, розмов у вечірні години... і щоб тут з тим кошиком... з гнилякам... — усміхнувся з одного виду в уяві нарисованої картини.

— Ні — це неможливо, абсолютно, підсумував на голос думки, але внутрішній голос виправив:

— Сьогодня — так, а завтра? — й щойно зникла картина повстала наново:

— Так, завтра — це можливе, — одним згорілим тотемом зробиться більше, а чаклун стоятиме безсилим, мов кожну клітину тіла тримає розпечений цв'ях.

(Дальше буде).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БОСТОН, МАСС.

Зі свяченого на скитальників.

За традицією з минулих років наша православна парафія уладила в Томину неділю спільне свячене в церковній залі після богослуження. Наш парох, о. Е. Королишин, довершив свячення пасок і інших харчів і привитав численно зібраних гостей, а головно новоприбулих земляків зі скитальщини. Коли всі засіли за столи з свяченим, забрав слово гром. Микола Давискиба і короткими словами зясував значення нашого церковного українського обряду. Він порівняв його зі звичаями інших народів і ствердив, що це найкращий обряд, у якім ми прославляємо Бога за його добро, яке Він зсилає для українського народу. Коли цей нарід ще не визволений, то видко, що має якийсь гріх. Цим гріхом може бути брак обєднання навіть у неволі. Це перешкоджає нам стати до спільної праці для добра і щастя України й українського народу. Це найбільший гріх, якого українці мусять позбутися, бо інакше невинні люди мусять дальше терпіти кайдани.

Потім промовляв новий громадянин зі скитальщини, п. Стецько. Він говорив про ту нужду й горе, яке переживає народ на скитальщині і прохав, щоб наша громада дальше так допомагала нашим людям на чужині, як це робила досі. Є там такі, які ніколи до Америки не приїдуть, бо вони каліки і хворі. Він висловив свою радість, що знайшов у Бостоні своїх братів, які вірно стоять при народних традиціях і своїй вірі, не міняючи її за ніщо інше.

Опісля попросив до слова нашого молодого інженера Моривця, який не дуже довго перебуває в Америці, а за той короткий час потрапив вибитися майже на перше місце і своїм знанням і практикою доказав давнім „американам", що українці мають своїх науковців, які навіть в Америці можуть зайняти відразу видні професійні становища. Він самий має вже посаду будівельного інженера і ходить далі до вищих шкіл.

Потім говорив о. Королишин про наше положення в Америці, про працю старої еміграції, яка увінчалася великим успіхом для добра української справи і про ті організації, які тут повстали, як от Український Народний Союз, церкви, Народні Доми, школи, висилання дітей до вищих шкіл для здобування вищої освіти і для освідомлення молоді з українською минувшиною. Це все коштувало мільйони, однак оплатилося, а треба сподіватися, що нова іміграція доповнить ту працю. Ми нічого не вимагаємо від нових імігрантів, казав о. Королишин, тільки, що б вони ставали разом з нами до праці не словами, а практичними ділами і використали те знання, яке вони набули в чужих краях від чужих людей. Тоді кожна ділянка нашого народного життя буде заповнена і з того буде користь нам в Америці і нашим братам в Европі. На кінець попросив скласти жертви для скитальників і для тих, що поселилися в нашій громаді, а потребують помочі. Зложено $40 і таки на місці роздано допомогу потребуючим.

При дальшій забаві пішла гутірка про давні часи і теперішню недолю.

З весілля на скитальників.

Дня 22 травня повінчалися молодята Михайло Гримак і Анна Шедлівська. Вони обоє є членами від. 238 У. Н. Союзу і обоє належать до церковного хору. Анна була кілька років предсідницею клубу Дочки України і багато причинилася до збірок на народні цілі. Не диво, що на весілю зібралося багато свідомих громадян, які не забули на народні потреби. Збірку перевів Петро Мороз, який завжди памятає на народну справу.

Жертви зложили: Михайло Мантіян, Петро Мардаревич і Джеймс Мардаревич — усі по $10, а Стенлі Федірко $3. Разом з дрібними це принесло кількадесять долярів, які передано місцевому допомоговому комітетові на прийняття нових імігрантів, які прибувають до нашого порту — а приїхало вже досі 16 кораблів. Честь тим, що постійно складають дари і працюють для добра всіх українців без різниці віроісповідання й партій. Одного наша громада собі бажала б, а це, щоб наші нові громадяни стали примірними робітниками в народній праці і були на перді в членстві У. Н. Союзу.

М. Давискиба.

ЗДИРАЮТЬ КОМУНІСТИЧНІ АФІШІ В БЕРЛІНІ.—Ця картина знята в західній частині Берліна в часі страйку залізничників. Бачимо робітників, як здирають афіші з комуністичними лозунгами. Справа це назва комуністичного часопису „Найєс Дайчлянд".

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за ви вашої справи.
трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТИ ДО:

18,172 Сестриних дітей Теміцька Регіни з с. Тернавки Ярослав, від Хрущ Максима.

18,173 Лотоцький Олекси від брата Кудрик Андрія.

18,174 Процак Катерини, Марії і Анни (їхні прізвища по батьку) з с. Воля Горянська, Сянік, від Процак Івана.

18,175 Кревних і назйоми з с. Коровники і Сілець, Перемишль, від Горалевський Стефана.

18,176 Шевчук Йосифа братанича з Чернівців, Буковина, від Федряк Осипа.

18,177 Щербаненко Івана з с. Мерефа, Харківщина, від стриечного брата Щербаченко Сергія.

18.178 Кревних Морозів із Запоріжжа, країна, від Мороз Івана.

18,179 Капелюх Марії з с. Журів від Дашкевич Івана.

18,180 Бережанська Евгенії переб. в Чернівцях у о. Костецького від Федик Е.

18,181 Ковалюк Мартина від сестри Левицька Петрунелі.

18,182 Стельмах Антона, Стефана, Барна Теодора, Еви і Варвари від Стоялоська Марії з с. Поляни коло Красного.

18,183 а) Буряк Василя, Блонський Антона (шкільні товариші) від Каятамай Олекси з с. Ямниця, Станиславів.

18.183 б) Янко-Ксхожбевич Марії і Йосифа, Чаплинський Олекси від Чуйко Стефанії з Товмача, Станиславів.

18,184 Шелест Юрія з с. Маковиська, Ярославів, від Шкільник Максима.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 6. червня 1949 р. померла в 52. році життя

КОНСТАНТИНА МАТИС,

довголітна членкиця від. 237 У. Н. Союзу в Честер, Па.

Покійна походила зі села Ортиничі, пов. Самбір. Полишила в смутку мужа Григорія, чотирьох синів та дві доньки.

Похорон відбувся 9. червня з церкви св. Духа. — В. Й П.!

М. Крика, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КОРТІС БЕЙ, МД. — Відділ 55 повідомляє своїх новоописуючихся членів, щоби вони зрозуміли, що коли вони вступають до У. Н. Союзу одного місяця, то на другий місяць мають вже платити свої вкладки. Отже ті, що вступили в березні, мали платити в квітні, знов ті, що вступили в квітні, мали платити в травні, і т. д. Член, котрий не заплатить своєї вкладки до 25. кожного місяця, буде суспендований. Позамісцеві члени мають посилати свої вкладки до: Alexander Szandrowski, 1630 Ceddax St., Curtis Bay 26, Md.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. С.

ТАРЗАН, ч. 2119. Чужинець в нетрах.

Саме тоді, коли Сабора несла свою вбиту жертву для свого молодятка...

...Норма, зовсім не знаючи про долю батька, вернулася до табору.

Коли під захід сонця професор Марвін не повернувся до своєї зажуреної доні, вона пустилася йти долиною.

Вона шукала пильно аж до глибокої півночі, а тоді побачила, що втратила слід до табору.